

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobkyně: **P. V.**
bytem ...
zastoupena JUDr. Michalem Pacovským, advokátem
sídlem Čelakovského sady 433/10, Praha 2

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu žalovaného spočívajícímu ve vydání výjezdního příkazu ze dne 9. 3. 2020, č. AKT0259413,

takto:

- I. Žalovanému se **přikazuje**, aby zneplatnil výjezdní příkaz ze dne 9. 3. 2020, č. AKT0259413, vyznačený v cestovním pasu žalobkyně.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobkyni do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení ve výši 14 342 Kč k rukám JUDr. Michala Pacovského, advokáta.

Odůvodnění:

I. Předmět sporu

1. Žalobkyně se žalobou na ochranu před nezákonným zásahem domáhá toho, aby soud žalovanému přikázal zneplatnit výjezdní příkaz, který byl dne 9. 3. 2020 vyznačen do jejího cestovního pasu. Spor mezi žalobkyní a žalovaným se vede o otázku, zda žalobkyni v současné době svědčí fikce platnosti předchozího pobytového oprávnění podle § 47 odst. 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Žalobkyně tvrdí, že jí fikce pobytu svědčí v důsledku podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem soužití s rodinnými příslušníky. Dosud žalobkyně v České republice žila na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia, jehož řádná doba platnosti končila dne 31. 8. 2019.

II. Žaloba

2. Žalobkyně zaprvé popsala okolnosti podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu. Uvedla, že v létě roku 2019 několik týdnů pobývala v Ruské federaci, kde navštívila nemocnou babičku. Dne 28. 8. 2019 se vrátila do České republiky a ještě ten samý den se dostavila k žalovanému za účelem podání žádosti. Jelikož byla vyčerpána kapacita pořadových lístků, obrátila se žalobkyně na pracovníka žalovaného, který jí sdělil, že v daný den již žádost podat nelze, ale podání lze zaslat poštou, a následně jej do pěti pracovních dnů osobně potvrdit.

3. Žalobkyně tvrdila, že dne 29. 8. 2019 se k osobnímu podání žádosti dostavit nemohla, neboť měla horečku. Žádost proto podala dne 31. 8. 2019 poštou. Čtvrtého následujícího pracovního dne se žalobkyně dostavila osobně na pracoviště žalovaného, aby žádost potvrdila a předložila příslušné doklady. Pracovníkem žalovaného jí bylo sděleno, že je vše v pořádku a že žádost byla řádně podána, a proto žalobkyně vycházela z toho, že žádost byla řádně podána. Následně byl žalobkyni dvakrát do cestovního pasu vyznačen překlenovací vízový štítek svědčící o tom, že na území České republiky pobývá legálně. Dne 24. 2. 2020 bylo žalobkyni doručeno usnesení žalovaného o zrušení posledního vyznačeného vízového štítku; v odůvodnění usnesení bylo uvedeno, že podmínky pro fikci legálního pobytu na základě žádosti podané dne 31. 8. 2019 nejsou splněny, protože žalobkyně žádost podala opožděně. V návaznosti na toto zjištění se žalobkyně dne 9. 3. 2020 dostavila na pracoviště žalovaného, kde z procesní opatrnosti podala žádost o prominutí zmeškání lhůty k podání žádosti. Při této návštěvě jí byl vydán výjezdní příkaz, proti němuž směřuje nyní projednávaná žaloba.

4. Žalobkyně uvedla, že žalovaný měl při zvažování, zda jí výjezdním příkazem uložit povinnost k vycestování, posoudit dopad takového postupu do jejího soukromého a rodinného života. Pro žalobkyni by povinnost návratu do Ruska znamenala odtržení od manžela, které by i při okamžitém podání nové žádosti o povolení k pobytu za účelem sloučení rodiny mohlo trvat více přibližně rok.

III. Vyjádření žalované k žalobě, replika žalobkyně a doplnění správního spisu

5. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že platnost posledního pobytového oprávnění žalobkyně měla skončit v sobotu 31. 8. 2019; novou žádost tedy byla žalobkyně povinna podat buď osobně nejpozději v pondělí 2. 9. 2019, anebo ji jakýmkoliv způsobem žalovanému doručit nejpozději dne 31. 8. 2019, a potom ji do pěti pracovních dnů osobně potvrdit. Žádost však byla správnímu orgánu doručena až dne 3. 9. 2020, a tedy opožděně. Za této situace bylo namístě vyznačit žalobkyni v cestovním pase v souladu s § 50 odst. 2 zákona o pobytu cizinců výjezdní příkaz, neboť žádost byla podána v době, kdy již žalobkyni předchozí pobytové oprávnění nesvědčilo.

6. Žalobkyně na vyjádření žalovaného reagovala replikou, v níž zrekapitulovala svou argumentaci uvedenou již v žalobě. Žalobkyně poukázala na skutečnost, že ustanovení § 50 odst. 2 zákona o pobytu cizinců na ni zjevně nedopadá; pokud tedy žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že výjezdní příkaz vydal podle tohoto ustanovení, postupoval nezákonně. Dále žalobkyně uvedla, že se dne 5. 9. 2020 skutečně dostavila osobně k potvrzení své žádosti a že tato skutečnost nepřímo vyplývá ze správního spisu. Jednak na samotné žádosti je vyznačeno, že ji pracovník žalovaného přijal dne 5. 9. 2020 a „*podle dokladů ověřil*“, jednak z fotokopie cestovního pasu žalobkyně založeného ve spisu vyplývá, že byla pořízena právě dne 5. 9. 2020. Tvzení žalovaného, že tohoto dne žádost potvrzena nebyla, tedy neodpovídá skutečnosti.

7. Soud žalovaného vyzval k aktualizaci správního spisu o odvolání proti usnesení, jímž bylo zastaveno řízení o žádosti žalobkyně o povolení dlouhodobého pobytu. Žalovaný správní spis doplnil o podané odvolání a doručenkou, z níž vyplývá, kdy bylo usnesení o zastavení řízení žalobkyni doručeno.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

8. Městský soud posoudil, zda je zásah žalovaného nezákonný, a vycházel přitom ze skutkového stavu, který zde je v době rozhodnutí soudu (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).

9. Soud rozhodoval v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť žalobkyně s tímto postupem po poučení nevyslovila nesouhlas a žalovaný s ním výslovně souhlasil. V řízení nebylo nutné provádět dokazování nad rámec předloženého správního spisu, z něhož soud vychází, aniž by jej prováděl jako důkaz (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008 - 117, č. 2383/2011 Sb. NSS; ze dne 12. 2. 2020, č. j. 10 Afs 393/2019 - 54, bod 29, a ze dne 23. 5. 2013, č. j. 1 Aps 2/2013 - 24, bod 13).

10. Žaloba je důvodná.

11. Výjezdní příkaz není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., jeho vydání však představuje zásah do právní sféry cizince; proti výjezdnímu příkazu je tedy přípustná žaloba na ochranu před nezákonným zásahem (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2014, č. j. 6 Azs 21/2014 - 32, a ze dne 19. 1. 2017, č. j. 9 Azs 279/2016 - 40).

12. Mezi účastníky řízení je nesporné, že platnost dosavadního povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia žalobkyni končila dne 31. 8. 2019. Podle § 47 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je cizinec povinen novou žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem podat nejpozději před uplynutím platnosti povolení k dlouhodobému pobytu. Podle § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců je žádost třeba podat osobně. Podle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců se dosavadní povolení k pobytu považuje za platné až do doby, než je pravomocně rozhodnuto o nové, včas podané žádosti.

13. Dále je mezi účastníky nesporné, že jelikož konec platnosti předchozího povolení k pobytu připadal na sobotu, končila v souladu s § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu lhůta k podání nové žádosti v pondělí 2. 9. 2019. Žalobkyně tvrdila, že se původně k podání nové žádosti dostavila dne 28. 8. 2019, a tedy včas, avšak z důvodu vyčerpání kapacity daného pracoviště jí osobní podání žádosti nebylo umožněno. Dále tvrdila, že byla poučena o možnosti podat žádost poštou a do pěti pracovních dnů ji osobně potvrdit.

14. Žalovaný ve vyjádření k žalobě nezpochybnil, že uvedené poučení bylo žalobkyni dáno, a zároveň výslovně potvrdil, že dle jeho názoru lze žádost podat poštou, a následně ji ve lhůtě pěti pracovních dnů osobně potvrdit. Soud tedy dospěl k závěru, že mezi účastníky je nesporné, že toto poučení skutečně žalobkyni bylo dáno. Žalovaný neuvedl, na základě kterých ustanovení zákona se domnívá, že žádost lze nejprve podat poštou, a poté osobně potvrdit ve lhůtě pěti pracovních dnů. Zřejmě vychází z § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, dle něž pokud včasnému podání žádosti zabrání důvody na vůli žadatele nezávislé, lze žádost podat ve lhůtě pěti pracovních dnů od odpadnutí překážky s uvedením důvodů, pro které žádost nemohla být podána. Toto ustanovení však míří na situace, kdy žádost vůbec nemůže být včas podána, je tedy podána opožděně a žadatel spolu s podáním žádosti uvede důvody, pro které žádost nemohl podat včas. Taková situace však v nyní projednávané věci nenastala, neboť žalobkyně byla žalovaným zkrátka poučena, že může včas podat žádost poštou, a následně do pěti pracovních dnů zhojit nedostatek osobního podání žádosti jejím osobním potvrzením. Žalobkyně nebyla poučena, že by musela při potvrzení žádosti uvádět jakékoliv důvody takového postupu. Z ustanovení § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců tedy poučení dané žalobkyni vycházet nemohlo.

15. Městskému soudu je dále z úřední činnosti známo, že žalovaný v minulosti zastával právní názor, dle něž lze na osobní podání žádosti analogicky uplatnit ustanovení § 37 odst. 4 správního řádu, podle něhož lze podání, které nebylo učiněno písemně, ústně do protokolu nebo v elektronické podobě, potvrdit kvalifikovanou formou do pěti dnů. Tento názor žalovaného byl však již vyvrácen (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2018, č. j. 1 Azs 26/2018 - 37, body 28 až 31), a navíc mu ani poučení dané žalobkyni bezesbýtku neodpovídá, neboť dle něj bylo možné žádost podanou jinak než osobně potvrdit do pěti *pracovních* dnů od podání.

16. V každém případě platí, že poučení dané žalobkyni, potažmo totožný právní názor prezentovaný žalovaným ve vyjádření k žalobě, byly mylné. Žalobkyně byla povinna

žádost podat osobně nejpozději 2. 9. 2019 a nemohla žádost v této lhůtě jen podat poštou, a poté ji do pěti pracovních dnů potvrdit. Poštou by žalobkyně mohla žádost podat jen tehdy, pokud by jí ze strany žalovaného bylo znemožněno podání žádosti ve lhůtě lidsky důstojným způsobem (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 7 Azs 227/2016 - 36, č. 3603/2017 Sb. NSS), avšak to žalobkyně v nyní projednávané věci netvrdila, a z jejích žalobních tvrzení takový závěr ani bez dalšího nevyplývá.

17. Za standardních okolností by tedy bylo nutné uzavřít, že žalobkyně žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny podala opožděně. Nelze však odhlédnout od toho, že žalobkyně postupovala v souladu s výše popsáním poučením žalovaného. Jakkoliv toto poučení nebylo souladné se zákonem, žalobkyně se mohla legitimně spoléhat, že jde o poučení správné ve smyslu § 4 odst. 2 správního řádu. Z daného poučení tedy žalobkyni vzniklo legitimní očekávání, že její žádost bude včasná, bude-li nejprve ve lhůtě podána poštou, a následně do pěti pracovních dnů potvrzena osobně. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 4. 2017, č. j. 6 As 98/2016 - 54, bodu 36, dá-li správní orgán adresátovi veřejné správy konkrétní a kvalifikované ujištění o právu či procesním postupu, vyvolává toto ujištění legitimní očekávání, i když je rozporné s objektivním právem.

18. Ze správního spisu vyplývá, že žádost byla podána k poštovní přepravě dne 31. 8. 2019 a doručena žalovanému byla dne 3. 9. 2019. Žalovaný ve vyjádření k žalobě začal zastávat názor, že poučení o možnosti podat žádost poštou se vztahovalo jen na situace, kdy by mu žádost byla doručena před skončením lhůty, tedy nejpozději dne 2. 9. 2019. Tuto argumentaci však nelze přijmout. Když už byla žalobkyně nesprávně poučena, že může žádost ve lhůtě podat poštou, mohla se zcela legitimně domnívat, že lhůta bude zachována, pokud před jejím uplynutím žádost alespoň podá k poštovní přepravě. Napříč českým právním řádem platí pravidlo, že procesní lhůty jsou zachovány, je-li podání dáno včas k poštovní přepravě, a nevyžaduje se jeho doručení správnímu orgánu před skončením lhůty. Žalobkyně tedy žádost poštou podala včas.

19. Dále je sporné, zda se žalobkyně dne 5. 9. 2019 osobně dostavila k potvrzení žádosti, jak tvrdí. Správní spis neobsahuje přímo záznam o tom, že by žalobkyně tohoto dne svou žádost osobně potvrdila, a žalobkyně k tomuto svému tvrzení nenavrhlá žádné důkazy. Upozornila však na dvě indicie ze správního spisu, které nepřímě svědčí o tom, že dne 5. 9. 2019 pracoviště žalovaného navštívit musela. Zaprvé jde o poznámku pracovníka žalovaného v samotné žádosti, dle níž „*žádost přijal a podle dokladů ověřil*“ dne 5. 9. 2019. Zadruhé je součástí správního spisu fotokopie cestovního pasu žalobkyně, na níž je razítko ze dne 5. 9. 2019 s textem „*Fotokopie souhlasí s originálem*“.

20. Soud souhlasí s žalobkyní, že z uvedených dvou okolností vyplývá, že se dne 5. 9. 2019 k žalovanému dostavila a svou žádost osobně potvrdila. Jinak si totiž nelze vysvětlit, jak by pracovník žalovaného mohl ověřit totožnost žalobkyně z jejího cestovního dokladu, a už vůbec ne, jak by si mohl pořídit fotokopii tohoto dokladu, který

u sebe měla žalobkyně. Tomuto závěru navíc nasvědčuje i následný postup samotného žalovaného, který měl až do 31. 1. 2020 za to, že fikce platnosti předchozího pobytu žalobkyni svědčí, a dvakrát žalobkyni v cestovním pase vyznačil vízový štítek podle § 47 odst. 11 zákona o pobytu cizinců. I sám žalovaný se tedy zřejmě domníval, že žádost byla podána řádně a včas. Teprve více než čtyři měsíce poté žalovaný začal zastávat názor, že žádost žalobkyně včas podána nebyla.

21. Lze tedy uzavřít, že žalobkyně postupovala v souladu s legitimním očekáváním, které v ní vyvolalo poučení pracovníka žalovaného. Žádost podala ve lhůtě dle § 47 odst. 2 zákona o pobytu cizinců poštou, a následně ji do pěti pracovních dnů osobně potvrdila. Žádost tedy byla včas podána předepsanou formou, a žalobkyni na jejím základě svědčí fikce platnosti předchozího pobytu podle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců.

22. Předmětem nyní projednávané žaloby je výjezdní příkaz, který byl žalobkyni vyznačen v cestovním pase dne 9. 3. 2020. Výjezdní příkaz byl zjevně vyznačen na základě § 50 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, neboť žalovaný měl za to, že došlo k „*zániku platnosti povolení k dlouhodobému pobytu*“ žalobkyně. Odkaz na § 50 odst. 2 zákona o pobytu cizinců uvedený ve vyjádření žalovaného k žalobě představoval zjevnou chybu; výjezdní příkaz nelze považovat za nezákonný jen na základě tohoto omylu, jak tvrdila žalobkyně. Jak ovšem vyplývá z výše uvedeného, platnost povolení k dlouhodobému pobytu žalobkyně přede dnem 9. 3. 2020 nezanikla, protože žalobkyně včas podala žádost o jiné pobytové oprávnění, a o této žádosti dosud nebylo rozhodnuto. V době svého vydání byl tedy výjezdní příkaz nezákonný.

23. Soud však musel v souladu s § 87 odst. 1 s. ř. s. posuzovat, zda ani v době rozhodnutí o žalobě nebylo o žádosti žalobkyně pravomocně rozhodnuto, čímž by fikce platnosti předchozího pobytového oprávnění podle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců skončila. Řízení o žádosti bylo zastaveno usnesením žalovaného ze dne 13. 5. 2020, č. j. OAM-30064-12/DP-2019, a to podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, neboť žalovaný dospěl k závěru, že žádost nebyla podána včas. Usnesení bylo žalobkyni doručeno dne 22. 5. 2020, a žalobkyně proti němu podala včasné odvolání dne 5. 6. 2020. O odvolání dosud nebylo rozhodnuto.

24. Podle § 76 odst. 5 věty druhé správního řádu odvolání proti usnesení nemá odkladný účinek. Z ustanovení § 74 odst. 1 věty druhé správního řádu vyplývá, že pokud odvolání nemá odkladný účinek, je rozhodnutí předběžně vykonatelné. V nyní projednávané věci je však rozhodná právní moc, nikoliv vykonatelnost usnesení o zastavení řízení, neboť právě na právní moc je navázána fikce platnosti povolení k pobytu podle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Usnesení o zastavení řízení, proti němuž bylo podáno odvolání, o kterém dosud nebylo rozhodnuto, v právní moci není, neboť pravomocné je jen takové rozhodnutí, proti kterému nelze podat řádný opravný prostředek (srov. též § 73 odst. 1 správního řádu). Je tedy třeba uzavřít, že i v době rozhodování soudu platí předchozí povolení k dlouhodobému pobytu žalobkyně, a posuzovaný výjezdní příkaz je proto stále nezákonný.

25. Jelikož bylo zjištěno, že výjezdní příkaz je nezákonný, nebylo již namístě zabývat se tvrzeními žalobkyně o zásahu do jejího soukromého a rodinného života, k němuž by v důsledku výjezdního příkazu mohlo dojít.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

26. S ohledem na výše uvedené závěry soud žalobě vyhověl a v souladu s § 87 odst. 2 s. ř. s. žalovanému přikázal, aby výjezdní příkaz vyznačený v cestovním pase žalobkyně zneplatnil. Žalobkyně se nedomáhala toho, aby soud rozsudkem žalovanému uložil vyznačit jí vízový štítek podle § 47 odst. 11 zákona o pobytu cizinců, v návaznosti na závěry tohoto rozsudku je však zjevné, že tak žalovaný učinit musí.

27. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něž má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů ten účastník, který měl ve věci úspěch. V nyní projednávané věci byla plně úspěšná žalobkyně. Její náklady tvoří jednak zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč a dále odměna advokáta za tři úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), tedy převzetí právního zastoupení, podání návrhu ve věci samé a repliky k vyjádření žalovaného. Podle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, činí výše odměny za jeden úkon právní služby 3 100 Kč ($3 \times 3\,100 = 9\,300$). Náhrada hotových výdajů pak dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu tvoří 300 Kč za každý úkon ($3 \times 300 = 900$). Odměna advokáta tak činí 10 200 Kč a DPH ve výši 21 %. Spolu se soudním poplatkem tedy žalobkyni na náhradě nákladů řízení náleží 14 342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 22. července 2020

JUDr. Ing. Viera Horčicová v. r.

předsedkyně senátu